

Olje- og energidepartementet  
Postboks 8148 Dep  
0033 Oslo

Saksbeh./tlf.nr.:  
Lars Olav Fosse /  
+4723904116  
Deres ref./Deres dato:

Vår ref./ dok. id.:  
14/00903-1  
Vår dato:  
12. mai 2014

### **Høring - NVEs grunnlagsrapport for kontrollstasjon under elsertifikatorordningen**

Vi viser til høringsbrev 11. februar 2014 og rapport fra NVE med samme dato. Under følger Statnett SF sine merknader til rapporten.

Statnett er utpekt av Olje- og energidepartementet som registeransvarlig for elsertifikatorordningen i Norge i medhold av lov om elsertifikater § 11 fjerde ledd. Statnett er også netteier i sentralnettet samt tillagt systemansvaret i Norge. Statnett er med andre ord både direkte og indirekte berørt av de endringer som foreslås i rapporten.

#### **DELOPPDRAG 3**

Statnett har ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av sentralnettet. Alle investeringer og driftsbeslutninger blir først og fremst vurdert ut fra dette kriteriet. Tilrettelegging av ny fornybar kraftproduksjon er en av flere sentrale faktorer i våre vurderinger av nettinvesteringer.

Våre omfattende planer for utvikling av sentralnettet frem mot 2020 gir rom for etablering av betydelige mengder sertifikatberettiget kraftproduksjon, uten at det skapes omfattende flaskehals i sentralnettet. Dette forutsetter en fornuftig geografisk fordeling av nye produksjonsanlegg. Utvikling av våre nye planlagte mellomlandsforbindelser vil ytterligere bidra til å legge til rette for fornybarsatsingen som er vedtatt i Norge og Sverige.

#### **Sertifikatberettiget kraftproduksjon bør etableres der det kreves mindre nettiltak**

Målet om 26,4 TWh er felles for Norge og Sverige. En rasjonell utvikling av kraftsystemet tilsier at den nye produksjonen bør realiseres på en måte som innebærer lavest mulig kostnader for norske og svenske forbrukere samlet sett.

I de tilfeller tilknytning av planlagte kraftverk vil kreve omfattende investeringer i sentral- og regionalnettet, kan ikke de samfunnsøkonomiske vurderingene sees uavhengig av nødvendige oppgraderinger av sentral- og regionalnett. Normalt vil det derfor, alt annet likt, være mer gunstig å tilknytte nye kraftverk i områder der det er, eller planlegges, ledig nettkapasitet eller kun er behov for mindre nettinvesteringer.

Ledningsprosjekt i sentralnettet har lange ledetider, og vi ser det som usannsynlig at det, innen 31.12.2020, er mulig å utvikle nye ledningsprosjekt som ikke allerede er under planlegging i

dag. Det betyr i praksis at vi må konsentrere oss om tiltak i aktuelle stasjoner og om de ledningsprosjektene som allerede er under planlegging.

#### **2020-fristen setter strenge krav til koordinering**

Etterspørselen etter fornybar kraft i sertifikatmarkedet er gitt av målet på 26,4 TWh. Lov om elsertifikater §8 femte ledd slår fast at produksjonsanlegg som settes i drift etter 31. desember 2020, ikke kvalifiserer for elsertifikater. Samtidig vet vi at ikke alle potensielle investeringer i ny kraftproduksjon blir realisert. Det er imidlertid sannsynlig at det etableres betydelig ny kraftproduksjon i Norge og Sverige under ordningen, men det knyttes betydelig usikkerhet til hvilke prosjekter som realiseres, hvor og når.

Statnett er pliktig til å utrede mulig nettilknytning og tilrettelegge for ny produksjon, men det store omfanget av saker gjør det utfordrende å prioritere hvilke tilknytninger som skal utredes først uten at det går på bekostning av andre tiltak i sentralnettet. I de tilfeller ny kraftproduksjon krever nettinvesteringer før tilknytning, bør utbyggingsplanene være tilstrekkelig realistiske før vi igangsetter større utredninger. Videre er det avgjørende at konsesjoner og investeringsbeslutninger (for kraftproduksjon og nettkapasitet) koordineres mellom aktørene. I ytterste konsekvens kan mangelfull koordinering medføre store samfunnsøkonomiske merkostnader ved at vi bygger nett til prosjekter som likevel ikke realiseres eller at vi ikke kommer i gang med bygging tidsnok til å rekke fristen 31. desember 2020.

Statnett ser at mange prosjekter planlegges satt i drift nært opptil fristen 31. desember 2020. Dette vil kunne gjøre planleggingen av Statnetts nettinvesteringer mer krevende. Vi ber om at departementet vurderer tiltak for å begrense usikkerheten ved at mange investeringer gjennomføres samtidig. Et slikt tiltak kan være en kriteriebasert og tidsavgrenset fristutsettelse for sertifikatberettigede anlegg som kan bli forsinket nær fristen i 2020, slik at ikke uforutsette forhold skaper økt usikkerhet for investorer, og dermed for grunnlaget for våre nettinvesteringer.

#### **DELOPPDRAG 4**

NVE anbefaler at elsertifikatkvotene fastsettes i TWh i elsertifikatloven med regler for hvordan disse kvotene regnes om til andeler i tråd med forpliktelsene i traktaten. I dag er kvotekurven uttrykt i prosent og disse prosentene er lagt inn i elsertifikatregisteret NECS. Så lenge en forpliktelse i TWh oversettes til en prosentsats, er det uproblematisk å endre denne hyppigere i NECS.

I rapportens alternativ 1 foreslås det at kvoteandelen beregnes rett i etterkant av klagefristen 1. mars påfølgende år for det beregningsrelevante forbruket. Dette vil kunne være problematisk. Første år i elsertifikatsystemet mottok Statnett rundt 80 klager på energivolum som bestrides. For 2013 ble antallet redusert til 53. Store volumer bestrides og det vil derfor være svært krevende å fastsette det faktiske beregningsrelevante forbruket og dermed kvoteandelen. Resultatet kan følgelig bli omstridt.

Vi vil derfor anbefale alternativ 2, dvs. at man har en plikt i TWh som omgjøres til prosentandeler på forhånd. Noe annet vil kunne redusere forutsigbarheten for aktørene og i verste fall gjøre den årlige elsertifikatplikten omstridt. Statnett støtter NVEs anbefaling at elsertifikatplikten fastsettes i TWh i loven for hele elsertifikatordningens levetid, og at den regnes om til prosentandel av beregningsrelevant elforbruk for en periode på fire år.

## DELOPPDRAG 5

NVE vurderer en rekke alternative utforminger av straffeavgiften for manglende annullering av elsertifikater. Dersom det fantes en referansepris i markedet, tilsvarende systemprisen for kraft, kunne man vurdert å benytte denne i stedet for de prisene som registreres i elsertifikatregistrene. Registrering av priser i registrene har som hovedformål å danne grunnlag for straffeavgiften. Med en referansepris i markedet hadde aktørene dermed sluppet å registrere en pris hver gang de overførte sertifikater i eller mellom registerne. Imidlertid finnes det ikke en slik referansepris i markedet i dag, som også NVE påpeker, og det vurderes derfor som mest hensiktsmessig å videreføre dagens ordning.

En overføring kan være basert på flere ulike priser. Statnett har derfor mottatt spørsmål fra aktørene om hvilken pris som skal registreres i NECS. Her foreligger det ingen føringer i forskrift og en tydeliggjøring kan vurderes.

## ANDRE INNSPILL

Svært mange selskap har lav elsertifikatplikt. I 2013 var det 42 selskap med en plikt under 10 elsertifikater. De administrative kostnadene per elsertifikat er høy ved en så lav plikt. Disse selskapene, gjerne småkraftprodusenter med noe egenrapportert forbruk i underliggende nett, har ofte lite eller ingen berøring med elsertifikatmarkedet bortsett fra i forbindelse med det årsoppgjøret.

Risiko for at selskap vil splittes for å unngå elsertifikatplikt vurderes som lav, med mindre grensen settes for høyt. Siden aktørene allerede har rapportert inn to år med beregningsrelevant forbruk, vil bevisst underrapportering kunne avsløres. Det er imidlertid en risiko for underrapportering i dag selv om det foreligger et forskriftsfestet dokumentasjonskrav, siden forbruk i nett som ikke er regulert i forskrift nr. 301 om måling og avregning, rapporteres av aktørene selv.

Nettselskapene rapporterer beregningsrelevant volum som ligger til grunn for elsertifikatplikten, hvert kvartal. Ved innrapportering for 4. kvartal og dermed hele 2013 og korreksjonsoppgjøret 2012 var det to nettselskap som ikke rapporterte innen fristen. Dette medførte at samtlige pliktige fikk en dag mindre å kontrollere beregningsrelevant forbruk. NVE har i dag kun myndighet til å gi varsel om tvangsmulkt og deretter tvangsmulkt ved manglende innrapportering. Det bør vurderes å gi NVE muligheten til å gi overtredelsesgebyr ved for sen innrapportering av beregningsrelevant forbruk eller dersom kvaliteten på dataene er for dårlig. Nettselskapenes incentiv til å levere et godt grunnlag for beregningsrelevant forbruk bør styrkes.

Det er per i dag ingen som har valgt å pantsette elsertifikater. I Sverige har kun en aktør valgt å benytte seg av muligheten. §13 i lov om elsertifikater kan derfor vurderes fjernet.

I §22 første ledd i forskrift om elsertifikater står det:

*Dersom nettselskapet etter 1. mars korrigerer den elsertifikatpliktiges beregningsrelevante mengde elektrisk energi for det foregående kalenderåret, skal den registeransvarlige justere for dette i elsertifikatplikten ved neste års annullering.*

Praksis i dag er at den elsertifikatpliktige ofte ikke får fremlagt tilstrekkelig dokumentasjon ved klage før etter 1. mars. Imidlertid var nær samtlige klagesaker avklart før annullering 1. april. Praksis i dag kan dermed være noe på siden av en streng fortolkning av forskriften. En mulighet er å legge til en setning som sier: *Dette gjelder ikke dersom korrigeringen skjer tilknyttet en klage ved årsoppgjøret.*

I forskrift om elsertifikater §25, tredje ledd står det at:

*Et elsertifikat utstedes til den elsertifikatberettigede ved at elsertifikatet registreres på vedkommendes elsertifikatkonto. Registreringen skal foretas uten ugrunnet opphold.*

Første driftsår utstedte Statnett elsertifikater ukentlig. Imidlertid utstedes nå elsertifikater månedlig etter en koordinering med Sverige. Det er ingen tekniske begrensninger i dag som hindrer Statnett i å gå tilbake til ukentlig utstedelse. Departementet og NVE bør veie ulempen med lavere utstedelsesfrekvens (forsinkelse mellom produksjonstidspunkt og mulig cash flow) opp mot fordelene med harmonisering (markedet får informasjon om utstedelses i hele markedet samtidig).

Med vennlig hilsen  
Statnett SF



Ole Jacob Høyland  
Direktør  
Markedsoperasjoner



Lars Olav Fosse  
Seksjonsleder  
Elsertifikater